

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-10-01
Besvaras senast
2025-10-08 kl. 12.00

Till bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (M)

2025/26:58 Uppgörelse om biståndet till Somalia

Enligt uppgifter i Sveriges Radios *Ekot* har regeringen i hemlighet förhandlat fram en uppgörelse med Somalias regering. Uppgårelsen uppges innebära att Sverige lovat att kanalisera 100 miljoner kronor av det svenska biståndet till projekt nära Somalias premiärministers kansli. I gengäld ska Somalia ha åtagit sig att ta emot personer som utvisas från Sverige.

Ekots granskning har visat att detta inte är en uppgörelse som förankrats i sedvanliga processer. Sidas professionella bedömningar ska enligt uppgifterna inte ha fått styra beslutet. Tvärtom har det beskrivits som att Sida varnat för att upplägget är ett högriskprojekt med bristande indikatorer, låg möjlighet till uppföljning och betydande risk för att medlen missbrukas. Somalia ligger näst sist på Transparency Internationals globala korruptionsindex, vilket ytterligare förstärker riskbilden.

Samtidigt rapporterar *Ekot* att en svensk biståndschef utvisats från Somalia efter att ha motsatt sig upplägget. Hon ska ha bedömt att pengarna riskerade att gå direkt till premiärministerns maktbas och därmed inte gagna befolkningen. Om uppgifterna stämmer visar detta att biståndets professionella integritet åsidosatts. Svenska tjänstemän har rätt och skyldighet att stå upp för principer om transparens och ansvarstagande – och det är djupt oroande om en biståndschef straffats för just detta.

Regeringen har samtidigt sagt sig vilja lägga om biståndet för att öka effektiviteten och bekämpa korruption. Men om *Ekots* uppgifter är riktiga agerar regeringen på ett sätt som direkt urholkar biståndets trovärdighet. Att i hemlighet omdirigera biståndsmedel som bytesvara i migrationspolitiska frågor är ett avsteg från de grundläggande principer som länge präglar Sveriges internationella utvecklingssamarbete. Det riskerar också att undergräva Sveriges internationella anseende som en pålitlig partner.

Socialdemokraterna menar att biståndet ska vara transparent, långsiktigt och inriktat på fattigdomsbekämpning och demokrati. Det får inte styras av snäva inrikespolitiska intressen. Sverige har under decennier byggt upp ett förtroendekapital som en seriös biståndsgivare. Om regeringen låter kortsiktiga politiska behov väga tyngre än de mest utsatta människornas behov står detta kapital på spel.

Med anledning av detta vill jag fråga bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa:

Vilka åtgärder avser ministern att vidta inom ramen för sitt ämbete för att säkerställa transparens och insyn i de överenskommelser om bistånd som Sverige sluter med andra länder?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann